

Minnesanteckningar ABM-IT och ABM Pedagogik/förmedling

20 september 2005, Gårdshuset, Läns museet Västernorrland

Närvarande:

Kia Andersson, Örnsköldsviks museum
Peder Andrén, SVAR Ramsele
Christian Bajomi, Läns museet Västernorrland
Bettan Edberg, Örnsköldsviks museum
Astrid Forsberg, landsarkivet Härnösand
Katarzyna Forsberg, Läns museet Västernorrland
Rosie Forsell, Textilarkivet Sollefteå
Marte Hjulstad, ISKA
Kenneth Hänström, Landsarkivet Härnösand
Mats Johansson, Kunskapsrummet Kulturmagasinet, Sundsvall
Ambjörn Lindahl, SVAR Ramsele
Ulrika Lönnkvist, Medelpads Fornminnesförening, Norra berget, Sundsvall
Märta Molin, ABM Resurs
Lena Sandgren, Landsarkivet Härnösand
Johanna Ulfsson, Medelpads Fornminnesförening, Norra berget, Sundsvall

1. Välkomna!

Märta Molin, ABM Resurs, hälsade alla välkomna till Gårdshuset, Läns museet, och den föreslagna dagordningen godkändes även om punkterna kastades om något.

2. Rapporter från de s.k. "Kokboksgrupperna"

Arkiv: Kenneth Hänström berättade att arkivgruppen inte hade varit speciellt aktiv sedan förra mötet. Han menade också att man greppat över ett stort fält och att det inte var en enkel uppgift att skapa en kokbok. Men ambitionerna kvarstod dock hos gruppen – att åstadkomma en rad råd och tips/en vägledning som är lätt att följa för såväl ideella som institutioner.

Föremål: Katarzyna Forsberg och Rosie Forsell berättade ungefär det samma. Men man föreslog att en text som Bengt Wittgren (som också ingår i gruppen) skrivit skulle läggas ut under råd och tips på <http://www.kulturarvvasternorrland.se> Förslag till text:

Handledningar - kokböcker - för registrering och hantering av föremål i museer och liknande finns tillgängliga på nätet. Under första hälften av 1980-talet tog Statens kulturråd fram en detaljerad handledning för detta ändamål. Projektet har kallats SAMOREG, men detta är egentligen kortformen för arbetsgruppens namn: Samordningsgruppen för dokumentationsfrågor vid museerna. Rapporten:

<http://remus.meta.se/samoreg/rapport.html>

Under 1990-talet existerade ett samordningsorgan för dokumentationsfrågor vid museerna, Insam. Insam moderniserade och uppdaterade Samoreg-systemet och är den handledning som idag gäller för framför allt Sveriges kulturhistoriska museer.

<http://remus.meta.se/insamsite/standard/index.html>

Efter sekelskiftet har ett Nordiskt samarbetsprojekt om klassifikation genomförts. Outline for Cultural Materials - OCM är det klassifikationssystem som är mest nyttjat i museisverige och Norden. Under åren 1999 - 2002 samordnades och uppdaterades de nationella versionerna av OCM till en gemensam Nordisk version. Den finns nu att använda på nätet.

Nordisk Outline: <http://www.nordisk-outline.org/>

Äldre svensk version(1993): <http://remus.meta.se/ocm/se93/>
Ursprunglig amerikansk version:
http://www.yale.edu/hraf/Ocm_xml/traditionalOcm.xml

Vidare föreslog de att ett par handböcker om föremålshantering – ”Levandegöra föremål genom vård, registrering och dokumentation” – ett resultat av Cesam-projektet på Länsmuseum, ska digitaliseras och tillgängliggöras som pdf under råd och tips på <http://www.kulturarvvasternorrland.se>

Katarzyna underströk vikten av att ändå fortsätta träffas för att diskutera detta med ”kokböcker” då mycket händer och kontinuerligt förändras. Dessutom ansåg hon det viktigt att utbyta information tvärs institutionsgränser.

Foto: Märta Molin berättade att fotogruppen mer eller mindre har upplösts, men att man inom ramen för ABM-projektet lagt ut en del tips och råd på <http://www.kulturarvvasternorrland.se>

Litteratur: Per-Erik berättade att inte mycket hänt sedan sist, men att han börjat sammanställa hänvisningar till olika dokument som anger standarder/goda råd.

Avslutningsvis gavs ABM Resurs i uppgift att söka tillgängliggöra information från *Bilddatabaser och digitalisering: plattform för ABM-samverkan: ett samverkansprojekt mellan Kungl. biblioteket, Nationalmuseum, Riksantikvarieämbetet och Riksarkivet 2001-2002.* – Stockholm: Kungl. biblioteket, 2003.

3. Rapport Mellanrum, samt ”kartan som gränssnitt”

Märta berättade kort från konferensen Mellanrum den 13 september, en konferens som till stor del fokuserade tillgängliggörande via Internet. Efter konferensen och dagen efter sammanträffade en rad abm-initiativ från övriga Sverige för att utbyta tankar och idéer. Östergötland, Västra Götaland, Blekinge, Jämtland, Västerbotten, Värmland och Stockholm, fanns tillsammans med Västernorrland representerade. I korthet kom man fram till följande (från minnesanteckningar 14 september):

Vi enades om att fortsätta fokusera detta med abm och pedagogik. Jämtland fokuserar detta i sin samverkan (Nordiskt Centrum för Kulturarvspedagogik), liksom vi andra gör mer eller mindre stor utsträckning. ”Nils Holgersson on line” är ett lysande praktiskt exempel! Se <http://www.vestrogothia.se/> Vi försöker hålla varandra informerade om vad som är på gång runt om i Sverige, och fortsätter att utbyta pedagogiska tankar via e-postlistan - tills vidare.

Vi enades även om att fokusera kartan som gränssnitt. Här är det - som påpekades från flera håll viktigt med att involvera andra verksamheter i funderingarna kring kartor; länsstyrelser, naturvården, kommunala GIS-samordnare var några

som nämndes. Vi enades även om att i nätverket anordna en konferens kring detta någon gång i februari-mars (?) 2006. Några viktiga aktörer här i Västerorrland att ta med är SVAR <http://www.svar.ra.se/> och IT-avdelningen vid Landsarkivet Härnösand.

I detta sammanhang kopplade Peder Andrén till projektet "QVIZ". Ett tänkt projekt som SVAR finns med i tillsammans med HUMLAB, Umeå universitet samt partners från Österrike, England och Estland. Man söker medel genom 6:e ramprogrammet (EU), s.k. 2.5.10 medel. Projektet är att likna vid en förstudie. I korthet innebär det att man vill utveckla metoden att använda kartan som ingång, man vill utveckla en metod att pedagogiskt tillgängliggöra kulturarvsinformation och arbeta i "24 h" anda. Så här sammanfattar Peder projektet:

Query and Context Based Visualizations of time-spatial Cultural Dynamics [QVIZ]

Proposal abstract

Digitised Cultural Heritage resources (CH) are rapidly reaching a critical mass and can be presented instantly anywhere. Yet, access is not enough. At present, user access to cultural heritage information resources are often restricted to what the CH institutions consider as being of interest in their repositories and to textual and non-dynamic modes of representation. The complex systematization of resources restricts easy access for existing and potential users. Furthermore, CH institutions underestimate the potential within their user community and fail to harvest the knowledge within their subscriber community. This is a common situation for many CH organizations in Europe.

To overcome these problems, QVIZ will conduct research in new user environments for advanced time-spatial localisation, and develop an understanding of content within archives and other cultural heritage institutions and enable Communities of practice to contextualise resources with their knowledge using collaborative knowledge building In particular, QVIZ innovates:

- A framework for time-spatial contextualisation of cultural heritage objects, including navigation and dynamic visualisation of time-spatial changes of administrative units.*
- a new knowledge-building framework for creating social and domain contextualization of CH objects using social software, combined with knowledge technologies and geospatial technologies.*

The potential impact of QVIZ will be:

- Increased number of subscribers to digital CH resources*
- Creation of new, innovative markets by expanding the commercial possibilities of CH content*
- Social software and knowledge –technologies that will provide a framework for exchanging knowledge, promoting better use of CH content*
- Borders between users and content producers become more transparent*
- Usage of content and resulting community knowledge context makes CH resources more accessible to particular communities.*

Rosie Forsell Braf ansåg att diskussionerna om kartor och geografiska kopplad information ger många nya infallsvinklar även vad det gäller tillgängliggörande genom utställningar och annan information än den Internetbaserade.

Efter denna genomgång gled diskussionen över på den nya omgång Sesam-pengar som tycks vara på väg. Här såg gruppen många möjligheter att samordna satsningar i länet för att t ex. utveckla detta med kulturarvsinformation – karta.

4. Kulturarvsportalen <http://www.kulturarvvasternorrland.se>

Per-Erik Wik visade kulturarvsportalen <http://www.kulturarvvasternorrland.se>, som satts ihop av Landsarkivet Härnösand, Länsmuseet Västernorrland och Länsbiblioteket. Strukturen bakom portalen kommer från ABM-gruppen i Värmland, och för närvarande håller även Stockholm på att skapa en portal som använder sig av samma struktur/teknik.

Målsättningen med portalen är att abm-aktörer i länet ska känna sig välkomna att vara med och fylla och utveckla portalen i samverkan. Ingångarna bör förbättras, sökfunktion bör kopplas på och ett mer pedagogisk gränssnitt bör skapas. Här kom debatten åter igen att handla om kartan och en löst sammansatt grupp lovade att titta på en vettig lösning att använda i portalen; SVAR, Landsarkivet, Länsmuseet och ABM Resurs.

En annan viktig aspekt är att sprida information om att vi har portalen. Grundläggande är t. ex. att olika abm-aktörer i länet länkar till portalen från sina respektive webbplatser.

Portalerna kan även utvecklas till ett bra komplement för olika pedagogiska verksamheter runt om i länet. Johanna Ulfsson berättade kort om den pedagogiska verksamheten vid Norra berget, vilken bygger på att man möter grupperna på plats. Men för att kunna förbereda besök och ge tips på uppföljande verksamheter för skolklasser och andra kan portalerna spela roll.

5. Hur ska vi gå vidare med nätverksgrupperna?

Mötesdeltagarna var överens om att det har sina poänger att fortsätta träffas ”stuprörsvis” det vill säga IT-intresserade för sig och pedagoger/förmedlare för sig. (IT-nätverket kom igång under december 2003, och det pedagogiska först i april 2005). Men samtliga tyckte också att det var viktigt att då och då ses för att utbyta tankar och information. Mötesdeltagarna ansåg att ABM Resurs bör behålla initiativet att sammankalla till nätverksträffar. Men många menade att det är en fördel att förlägga träffarna ute hos olika verksamheter, precis som gjorts tidigare. Uppgiften för ABM Resurs blev att kalla till en ny träff innan jul, båda nätverken kan träffas samtidigt, även om man delar upp sig för att diskutera mer specifikt.

Från det pedagogiska hållet ville man närmast diskutera varandras olika verksamheter för att öka kunskapen om vilka erfarenheter och kompetenser som finns i länet. Något som även IT-nätverket ägnade sig åt inledningsvis.

6. Övriga frågor

Mats Johansson och Anna Stoorhök berättade att tillskapandet av det så kallade ”Kunskapsrummet” i Kulturmagasinet i Sundsvall går framåt; sakta med säkert. Den fysiska miljön ska vara färdig till invigningen den 12 november, som även är Arkivens Dag. Mats och Anna hälsade oss alla välkomna till Sundsvall då.

Inbjudan till symposiet ”Stora Ådalen” som hålls i Härnösand den 14-15 oktober, delades ut. Dag som ovan, vid protokollet/Märta *Molin*